

Број: 05/7-39-1-158-69/21

Сарајево, 30. 03. 2021.

ЗАПИСНИК

са 69. сједнице Савјета националних мањина БиХ,
одржане 25. 03. 2021. године

Сједница Савјета националних мањина БиХ почела је у 13 часова.

Сједници су присуствовали: Андрија Сваток, председавајући, Тихомир Кнежичек, Јованка Манзаловић Шалака, Велибор Кувач, Драган Марковић, Тодорка Јовановић, Силвија Вујовић, Неџад Јусић, Марија Грбић, Хакан Варан, Ева Пашић Јухас, Младен Радмиловић, Халил Бицај и Давор Ебнер, Тијана Вучуревић, Дејан Пјотровски.

Оправдано су били одсутни Вјерочка Гајић и Јакоб Финци.

Сједници су, такође, присуствовали: Зоран Жужа из Сектора за односе с јавношћу Секретаријата Парламентарне скупштине БиХ и Аида Крехо, секретар Заједничке комисије за људска права.

Рад сједнице одвијао се по следећем

Дневном реду

1. Усвајање Записника са 68. сједнице Савјета националних мањина БиХ;
2. Разматрање приједлога информације за Заједничку комисију за људска права Парламентарне скупштине БиХ о актима којима се регулише рад Савјета националних мањина БиХ;
3. Разматрање питања коришћења језика националних мањина у БиХ, потребе сарадње са Савјетом и Савезом националних мањина Републике Српске и доношења стратегије за националне мањине Босне и Херцеговине;

4. Разматрање приједлога одговора на упитник Савјета Европе о примјени принципа из Оквирне конвенције за заштиту националних мањина;
5. Текућа питања.

У односу на предложени дневни ред, накнадно је уврштена тачка 4.

Ад. 1. Усвајање Записника са 68. сједнице Савјета националних мањина БиХ

Предсједавајући Савјета националних мањина БиХ отворио је расправу о овој тачки дневног реда. С обзиром да није било расправе, приступило се гласању, те је Записник једногласно усвојен.

Ад. 2. Разматрање приједлога информације за Заједничку комисију за људска права Парламентарне скупштине БиХ о актима којима се регулише рад Савјета националних мањина БиХ

Предсједавајући је отворио расправу о овој тачки дневног реда, те дао ријеч секретару Заједничке комисије, која је подсјетила да је материјал у два наврата достављан члановима Савјета, те да није било примједба на његов садржај. Такође, чланови Савјета упознати су и да је на претходно одржаној сједници Заједничке комисије за људска права информација оцијењена као изузетно важна, те је једногласно примљена к знању уз закључак да ће заједнички састанак представника Заједничке комисије и Савјета националних мањина БиХ бити одржан по избору нових чланова овог парламентарног тијела. У расправи је учествовао Нецад Јусић, који је истакао да је материјал важан и због наредног сазива Савјета националних мањина БиХ, како би се додатно унаприједио рад овог тијела. Напоменуо је и да би у наредном мандату требало инсистирати на доношењу Закона о савјетима националних мањина БиХ, којим би се успостављање и рад ових тијела на одређени начин уједначио, те Андрија Сваток, који је истакао важност пословничког препознавања Савјета као овлашћеног предлагача иницијатива и приједлога према Парламентарној скупштини БиХ.

Информација је једногласно прихваћена.

Ад. 3. Разматрање питања коришћења језика националних мањина у БиХ, потребе сарадње са Савјетом и Савезом националних мањина Републике Српске и доношења стратегије за националне мањине Босне и Херцеговине

Предсједавајући Савјета подсетио је на чињеницу да је ова тачка дневног реда била предложена као припрема за заједнички састанак са представницима Савјета и Савеза националних мањина РС, који је отказан због епидемиолошке ситуације узроковане пандемијом вируса корона.

У уводном дијелу предсједавајући је истакао да се језици појединих националних мањина – као основ очувања културе народа - изучавају, али да та пракса није иста на цијелој територији БиХ, те је презентовао одређене примјере изучавања пољског, украјинског, чешког, италијанског језикабу појединим случајевима и уз помоћ амбасада одређених земаља. У расправи су учествовали:

Дејан Пјотровски, који је нагласио да је на Филозофском факултету у Сарајеву, захваљујући Амбасади Пољске, организовано учење пољског језика, те да је ова амбасада, а у сарадњи са удружењима Пољака у БиХ, организовала и учење пољског језика на даљину.

Неџад Јусић је нагласио да је јако важно да се системски ријеша право мањина да уче и користе свој језик, те нагласио да на нивоу БиХ, посредством надлежних министарстава, није урађено пуно да се ово осигура, што узрокује иако не присилну, онда системску асимилацију припадника мањина.

Јованка Манзаловић Шалака је напоменула да су одсједи за чешки језик постојали у БиХ – у Сарајеву (Одсек за словенске језике) и у Бањалуци, те да има информација да је учење чешког језика онемогућено у Бањалуци.

Давор Ебнер је навео да је њемачки језик врло добро изучаван у БиХ, прије свега захваљујући одсједима германистике на скоро свим универзитетима у БиХ, те да се изучава и у скоро свим школама – основним и средњим, те да је ангажман Гете и аустријског института по питању организовања учења њемачког језика изузетно важан у БиХ.

Халил Бицај је нагласио да је ситуација са албанским језиком веома тешка посљедњих година, те да постоје курсеви и адекватни професори за албански језик, али да се тренутно сва настава албанског језика одвија на нивоу курсева језика.

Ева Пашић Јухас је нагласила да се мађарски језик изучава првенствено захваљујући Амбасади Мађарске, и то путем курсева, чак и за вријеме пандемије (онлајн методом), те да је интерес за учење мађарског језика периоду пандемије порастао, али је истакла и проблем непостојања посебних буџетских линија за мањине у министарствима на свим нивоима власти, јер су финансијска средства кључни проблем за организовање курсева језика, као и потребу да на увођењу учења језика мањинских народа у БиХ

треба инсистирати при министарствима на ентитетским и кантоналним нивоима – у складу са надлежностима.

Марија Грбић је навела да на нивоу Босне и Херцеговине постоји школа 'допунска настава словеначког језика', коју финансира Словенија, која се надопуњава бесплатним љетним школама словеначког језика у Словенији, те да на филозофским факултетима у Сарајеву и Бањалуци постоје одсјек за словенске језике на којем се изучава и словеначки језик.

Хакан Варан је истакао да је највећи проблем непостојања системског рјешења за учење мањинских језика - непостојање великог броја припадника мањинских народа на територији БиХ, али је навео и да је турска национална мањина присутна на цијелој територији БиХ, те да се курсеви турског језика организују на цијелој територији БиХ, уз подршку Републике Турске.

Током расправе, Неџад Јусић предложио је два закључка:

- а) да се упути препорука Министарству цивилних послова Босне и Херцеговине, Министарству за људска права и избјеглице Босне и Херцеговине, Федералном министарству образовања и науке, Министарству просвјете и културе Републике Српске, те свим кантоналним министарствима надлежним за питања образовања, науке и културе да се предност приликом финансирања одређених активности невладиних организација и удружења да оним пројектима који промовишу обичаје, језик и културу националних мањина које живе на територији БиХ - који је **прихваћен већином гласова** (15 за, 1 против);
- б) да се упути допис Министарству за људска права и избјеглице БиХ којим ће се поново исказати подршка за доношење и усвајање Стратегије за националне мањине на нивоу Босне и Херцеговине – који је **једногласно прихваћен**.

Ад. 4. Разматрање приједлога одговора на упитник Савјета Европе о примјени принципа из Оквирне конвенције за заштиту националних мањина

Предсједавајући Савјета дао је ријеч Давору Ебнеру, који је био задужен да припреми одговоре на упитник достављен од Министарства за људска права и избјеглице, а поводом примјене принципа из Оквирне конвенције за заштиту националних мањина.

Г. Ебнер презентовао је члановима приједлог одговора на достављена питања. Уз пар интервенција на приједлог текста, а које су се односиле на спомињање пресуде у случају

Пударић против БиХ, донесене поводом непостојања могућности кандидовања представника српског народа који живи на територији Федерације БиХ за члана Предсједништва БиХ – у одговору на питање (2) Особе које припадају конститутивним народима које представљају мањину; исправку 'Тузлански' у 'Унско-сански кантон' – у одговору на питање (4) Савјета националних мањина, што је била грешка у упитнику СЕ; те је у одговору на исто питање допуњен приједлог одговора у смислу давања примједбе о још увијек непостојећим законским одредбама које би онемогућиле промјену начина изјашњавања о припадности одређеном конститутивном народа/националној мањини ради придобијања одређених користи; приједлог одговора једногласно је прихваћен.

Ад.5. Текућа питања

Расправа о овој тачки дневног реда није вођена.

Сједница је завршена у 14.30 часова.

**Секретар Заједничке комисије
за људска права
Аида Крехо**

**Председавајући
Савјета националних мањина БиХ
Анрија Сваток**